

ע"פ 7880/19 - לאוניד רפפורט נגד מדינת ישראל, פלונית

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 7880/19

לפני:

כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט ע' גרוסקופף
כבוד השופט ח' כבוב

המערער:

לאוניד רפפורט

נגד

המשיבות:

1. מדינת ישראל
2. פלונית

בקשה מטעם המדינה לפרסום שמו של המערער

בשם המערער:

עו"ד ציון אמיר

בשם המדינה:

עו"ד יאיר חמודות

החלטה

השופט ח' כבוב:

לפנינו בקשה לפרסום שמו של המערער.

1. בתמצית יוזכר כי כתב האישום מושא ענייננו חשף מסכת חמורה ומרובת אירועים, בגדרם ביצע המערער שורה של עבירות מין במתלוננת, בתו, ילידת שנת 1997 - מעת היותה כבת שמונה, ובמשך עשור. בתוך כך, תוארו בכתב האישום פגיעות מיניות רבות, בתדירות של מספר פעמים בשבוע במהלך התקופה הנקובה, ובסך כולל של מאות

עמוד 1

רבות של מקרים.

2. בגדרה של הכרעת הדין מיום 20.05.2019 הורשע המערער, לאחר הליך הוכחות, בכל העבירות שיוחסו לו, ובהן: מאות עבירות אינוס ומספר עבירות של מעשה סדום לפי סעיף 351(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); עבירות מין במשפחה, כמאה עבירות אינוס ומספר עבירות של מעשה סדום מתחת לגיל 21 לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין; מעשה מגונה בקטין בן משפחה, מאות עבירות מתחת לגיל 14 לפי סעיף 351(ג)(1) לחוק העונשין בנסיבות סעיף 348(א) וסעיף 345(א)(3) לחוק העונשין; מעשה מגונה בקטין בן משפחה, עבירות עבירות מתחת לגיל 16 לפי סעיף 351(ג)(3) לחוק העונשין. בגזר דין מיום 24.10.2019 הוטל על המערער עונש של 25 שנות מאסר לריצוי בפועל (בניכוי ימי מעצרו); תריסר חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המערער עבירת מין מסוג פשע או ניסיון לעבור עבירה כאמור, למשך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר; ופיצוי למתלוננת בסכום של 100,000 ש"ח.

3. המערער מיאן להשלים עם הכרעת דינו וגזר דינו וביום 27.11.2019 הגיש ערעורו לבית משפט זה. ביום 02.08.2022 דחינו את הערעור, על שני חלקיו, כמפורט בהרחבה בפסק דינו.

4. ביום 21.09.2022 הוגשה בקשת המדינה, שביסודה פניית נפגעת העבירה לפרקליטה אשר טיפלה בתיק בבית המשפט המחוזי, כי נורה על פרסום שמו של המערער. בבקשה הוטעם, בין היתר, כי נפגעת העבירה בגירה עתה, וכלשונה "אינה זקוקה להגנה זו של איסור הפרסום עוד". עוד ציינה בפנייתה לפרקליטות כי היא בוחרת לעשות כן נוכח רצונה "לתת כוח ולעודד עוד נפגעות"; ולאור רצונה כי לא יהיה מדובר עוד ב"סוד" בינה ובין אביה, בפרט לנוכח "הציפייה שלו ממני כילדה קטנה, שלא אספר ו[שמעשיו] ישרא[ו]ן סוד". אחר דברים אלה הפנתה המדינה להחלטות קודמות של בית משפט זה, שעניינן חשיפת שמו של עבריין המין-הפוגע, לאור בקשת נפגעת העבירה (בין היתר: ע"פ 798/19 קליינמן נ' מדינת ישראל(2022.05.31); ע"פ 745/18 סעדון נ' מדינת ישראל(2020.12.20)).

5. למקרא הבקשה ונימוקה הוריתי למערער, בהחלטתי מיום 22.09.2022, להגיש תגובה מטעמו וזו מונחת לפני עתה. בתגובתו טוען המערער, בעיקרו של דבר, לנזק שייגרם לבני משפחה אחרים, בכללם אם המשפחה, אחיה ואחותה של נפגעת העבירה, אשר העידו בהליך כעדי הגנה. כמו כן ניסה המערער להבחין בין עניינו ובין חלק מההחלטות מהן ביקשה המדינה להיבנות.

6. לאחר ששקלנו את טיעוני הצדדים החלטנו להיעתר לבקשה לפרסום שמו של המערער. זאת, בראש ובראשונה בשים לב לכך שמלכתחילה איסור הפרסום בעניינים כגון דא נועד להגן על פרטיותה של נפגעת עבירות המין ולא של הפוגע; תוך חריגה מעיקרון היסוד הכללי לפיו הליכים משפטיים מתנהלים בפומבי. בענייננו אנו הדברים מקבילים משנה תוקף - משנפגעת העבירה הגיעה לבגרות וזהו רצונה, ומכיוון שמדבריה, שהובאו כלשונם בבקשת המדינה, עולה כי היא מבינה את ההשלכות של הפרסום גם בנוגע אליה, יש לבכר את רצונה. יובהר, כי טיעוני המערער לא נעלמו מעינינו, אולם אין בכוחם כדי להותיר את אי פרסום שמו על כנו. כפי שהיטיבה לבאר השופטת א' חיות:

"עיקרון פומביות הדין הוא אחד מאבני היסוד של ההליך השיפוטי והוא מעוגן כנורמה חוקתית בסעיף 3 לחוק יסוד: השפיטה וכן בסעיף 68(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). עיקרון זה מורה כי הליכים משפטיים יתנהלו בפומבי ובדלתיים פתוחות והוא חושף את פועלה של מערכת המשפט ואת ההליכים שהיא מקיימת לעיניו של הציבור הרחב. פומביות זו של הדין נועדה להבטיח את זכותם של בעלי הדין להליך תקין והוגן, ויש בה כדי לחזק את אמון הציבור במערכת המשפט בהגשימה את זכותו של הציבור לדעת, את חופש הביטוי ואת חופש התקשורת והעיתונות [...]."

פרסום תכני הדיון השיפוטי ופרסום הפרטים המזהים של הנוטלים בו חלק, הינו פועל יוצא של עיקרון פומביות הדיון (ראו: פרשת יאנוס, בפסקה 17; י' קדמי, על סדר הדין בפלילים (תשס"ג, חלק שני) 806), והוא האמצעי שבעזרתו מתוודע הציבור הלכה למעשה לנעשה באולם בית-המשפט. [...].

האם הגנה זו על עניינו של נאשם בעבירת מין מכוח החריג הקבוע בסעיף 68(ב)(5) לחוק בתי המשפט, בדרך של איסור על פרסום פרטיו המזהים, ממשיכה ללוותו גם לאחר שהערכאה הדיונית קבעה ממצאים מרשיעים והכריעה את הדין לחובתו? מה דינה של ההגנה על עניינה של המתלוננת בשלב שלאחר מתן פסק-הדין, מקום שהיא עותרת להסרת ההגנה מעל פרטיו המזהים של הנאשם שהורשע? אלה הן השאלות העומדות בפנינו בערר זה.

נראה כי ככל שהדברים נוגעים למתלוננת, התכלית אשר לשמה נסגרו הדלתיים ונאסר הפרסום ממשיכה להתקיים גם לאחר הרשעתו של הנאשם בדיון. אכן, זכותה של המתלוננת להגנה על צנעת חייה ולמניעת חשיפה של פרטים אינטימיים הקשורים אליה, עומדת בעינה גם לאחר ההרשעה. לא כן הדבר בכל הנוגע לנאשם. השיקולים העומדים ביסוד ההגנה על עניינו של נאשם מפני חשיפה ופרסום קשורים קשר בל-יינתק בחזקת החפות. על כן, כל עוד לא הורשע הנאשם בדיון תתאפשר לו הגנה זו באותם מקרים שבהם מצא בית-המשפט הצדקה לכך, וזאת נוכח טיבה המיוחד של עבירת המין ונוכח הפגיעה הקשה העלולה להיגרם לצנעת הפרט של הנאשם ושל בני משפחתו כתוצאה מפרסום ההליך המשפטי המתנהל נגדו בעבירה מסוג זה. אולם, משהורשע הנאשם בדיון גובר האינטרס הציבורי הקיים בפרסום פרטי המקרה ובפרסום פרטיו המזהים של הנאשם שהורשע בביצוען של עבירות אלה (לשיקולים שבבסיס אינטרס ציבורי זה ראו: פרשת תורג'מן, 667). אכן, משהורשע הנאשם בדיון יוצא הוא מגדר היותו "נאשם" כלשון סעיף 68(ב)(5) לחוק בתי המשפט, והופך להיות "מורשע". על כן, אין הוא יכול עוד להיתלות בחריג לעיקרון הפומביות הקבוע בסעיף הנ"ל, הן נוכח לשונו של הסעיף ובייחוד נוכח המדיניות השיפוטית המורה אותנו לפרשו באופן מצמצם. במלים אחרות, ההוראה שהורה בית-המשפט במהלך הדיון בדבר סגירת הדלתיים ובדבר איסור הפרסום הנובע מכך, אינה יכולה לעמוד לעורר לאחר שהורשע בדיון אף אם הגיש ערעור על פסק-הדין, אלא אם כן יש בפרסום פרטיו המזהים כדי לחשוף את זהותה של המתלוננת וככל שהמתלוננת מעוניינת להמשיך ולשמור על איסור הפרסום.

[...] משנסתיים הליך בהרשעת הנאשם ראוי, אפוא, כי הערכאה הדיונית תיתן את דעתה לשאלת איסור הפרסום מקום שבו הורתה על סגירת הדלתיים בפתח הדיון, ותורה בעניין זה הוראות מתאימות לאחר שתאפשר למתלוננת להביע את עמדתה בנדון. במקרה שלפנינו, ביקשה המתלוננת לאחר מתן פסק-הדין להתיר את פרסומו לרבות פרטיו המזהים של הנאשם שהורשע, תוך שהיא מוכנה ליטול על עצמה את התוצאה לפיה תיחשף בעקבות כך גם זהותה שלה (אף שהיא ואחותה, שעניינה התיישן, ביקשו להמשיך ולאסור את פרסום שמן). בנסיבות אלה, אין לנאשם על מה שיתמוך את עמדתו בדבר המשך תחולתו של איסור הפרסום שהוטל" (בש"פ 8698/05 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקאות 6-9 (19.10.2005)).

דברים אלה נכונים בענייננו מקל וחומר, שכן גם הערעור נדחה זה מכבר.

7. הבקשה מתקבלת אפוא. שמו של המערער יפורסם בכותרת פסק דינו מיום 02.08.2022, כמו גם בהחלטתנו זו. למען הסר ספק, אין בהחלטה זו כדי להתיר את חשיפת זהותה ופרסום שמה של המתלוננת.

ניתנה היום, ב' בחשוון התשפ"ג (27.10.2022).

שופט

שופט

שופט
